

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПРИКОРДОННОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ
ІМЕНІ Б.ХМЕЛЬНИЦЬКОГО**

Кафедра психології, педагогіки та соціально-економічних дисциплін
факультету забезпечення оперативно-службової діяльності

**СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Пс 09.1 «СОЦІОЛОГІЯ, ЕТИКА, ЕСТЕТИКА ТА РЕЛІГІЄЗНАВСТВО»
ОПП «Психологія»**

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)
Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки
Спеціальність: 053 Психологія
Форма здобуття освіти: денна

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Навчальна дисципліна «Соціологія, етика, естетика та релігієзнавство» є вибірковою для професійної підготовки здобувачів вищої освіти за ОПП «Психологія». Вивчається протягом 3-го семестру на кафедрі психології, педагогіки та соціально-економічних дисциплін.

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування етнічної та національної самосвідомості, любові до рідної землі, держави, родини, народу, визнання духовної єдності населення усіх регіонів України, спільності культурної спадщини та майбутнього; формування толерантного ставлення до інших народів, культур і традицій; усвідомлене засвоєння курсантами системи знань, необхідної для практичної діяльності; які володіють високоморальною та естетичною культурою, поєднують принципи і норми моралі, високу духовність та правову цінність у прикордонній службі; розвиток навичок систематичного морального і естетичного самовиховання, розвитку культури поведінки та спілкування; ознайомити з історією та теорією релігії, дати розуміння важливої соціокультурної функції релігії, її місця в суспільному поступі людства, сформулювати потребу в пошуку тих духовних цінностей та морально-етичних принципів, які б сприяли процесу гуманізації та демократизації сучасного українського суспільства.

Основним завданням є забезпечення розуміння складних проблем сучасного релігійно-духовного життя, вміння практично вирішувати проблеми свободи совісті; володіння глибокими систематизованими знаннями основних положень етичної і естетичної теорії, естетичної культури, природи моральних і естетичних цінностей, принципів і норм загальнолюдської моралі та культури фахової діяльності офіцера-прикордонника, поведінки та спілкування; забезпечення глибокого розуміння курсантами сутності та значення соціології як науки; опанування основними категоріями та поняттями соціології, закономірностями її функціонування, її галузями; вивчення основних питань теорії і практики суспільного розвитку, характер сучасного суспільства в Україні, його цінності та проблеми; вивчення питання історії та теорії військової соціології, соціальної роботи у ДПСУ; ознайомлення з основними методами соціологічного дослідження, з документами по організації виховної та соціологічної роботи з особовим складом; формування правових та етичних форм соціально - професійної діяльності.

Вивчення навчальної дисципліни забезпечує досягнення здобувачами вищої освіти програмних результатів навчання, які передбачають здатність демонструвати знання, розуміння, застосування, аналіз, синтез та оцінювання його складових, а саме:

ПРН – 2 зрозуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.

1. Знати основні категорії, норми і цінності загальнолюдської моралі; моральні і професійні норми взаємовідносин персоналу ДПСУ з громадянами, колегами, начальниками.

2. Розуміти сучасні теорії походження релігії та її розвитку, історію виникнення і розвитку світових релігій та деяких національних релігій, основи та особливості віровчення і культу світових релігій та головних конфесій.

3. Застосовувати правові та етичні форми соціально-професійної діяльності офіцера-прикордонника.

4. Аналізувати проблеми світових релігій та релігійних конфесій в Україні, визначати їх роль в формуванні і розвитку релігійного світогляду застосовувати отримані знання з військово-соціальної роботи.

5. Синтезувати отримані знання в професійній діяльності, зокрема у процесі комунікації і формуванні професійного іміджу сучасного офіцера-прикордонника.

6. Оцінювати механізм складних зв'язків релігії з різними суспільними структурами, його органічну єдність з усіма формами культурно-художньої творчості.

ПРН – 7 рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічних досліджень, формулювати

аргументовані висновки.

1. Знати особливості розвитку самосвідомості; методи конкретно-соціологічного дослідження.
2. Розуміти характеристику основ, основні поняття, категорії, функції та структуру соціології; основні питання теорії і практики розвитку соціальної системи, тенденції трансформації сучасного суспільства в Україні, його цінності та проблеми; знати основні засади соціології особистості, сім'ї, права, культури.
3. Застосовувати методи соціологічного дослідження у практичній діяльності: ознайомлення з основними документами по організації виховної та соціологічної роботи з особовим складом.
4. Аналізувати філософські категорії та застосовувати отримані знання у військово-соціальній роботі.
5. Синтезувати отримані знання в професійній діяльності, зокрема у процесі комунікації і формуванні професійного іміджу сучасного офіцера-прикордонника, з основними проблемами, які вирішує релігієзнавство в Україні сьогодні; з основними розділами релігієзнавства – національні релігії, світові релігії, сучасна релігійна ситуація у світі та в Україні.
6. Оцінювати сутність та значення соціології як науки, категорії та поняття соціології, пояснити закономірності її функціонування, узагальнити основні питання теорії і практики суспільного розвитку.

ПРН – 10 формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.

1. Знати загальнолюдські цінності світової культури, основні етапи розвитку світового мистецтва.
2. Розуміти основні питання теорії і практики розвитку соціальної системи, тенденції трансформації сучасного суспільства в Україні, його цінності та проблеми; знати основні засади соціології особистості, сім'ї, права, культури.
3. Застосовувати методи соціологічного дослідження в практичній діяльності в організації виховної та соціологічної роботи з особовим складом.
4. Аналізувати проблеми світових релігій та релігійних конфесій в Україні, визначати їх роль в формуванні і розвитку релігійного світогляду застосовувати отримані знання з військово-соціальної роботи.
5. Синтезувати отримані знання в професійній діяльності, зокрема у процесі комунікації і формуванні професійного іміджу сучасного офіцера-прикордонника, з основними проблемами, які вирішує релігієзнавство в Україні сьогодні; з основними розділами релігієзнавства – національні релігії, світові релігії, сучасна релігійна ситуація у світі та в Україні.
6. Оцінювати сутність та значення соціології як науки, категорії та поняття соціології, пояснити закономірності її функціонування, узагальнити основні питання теорії і практики суспільного розвитку.

ПРН – 15 Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

1. Знати загальнолюдські цінності світової культури, основні етапи розвитку світового мистецтва; окремі аспекти військово-соціальної роботи та методи конкретно-соціологічного дослідження.

2. Розуміти типологію релігій, основні поняття, категорії, функції та структуру соціології; основні питання теорії і практики розвитку соціальної системи, тенденції трансформації сучасного суспільства в Україні, його цінності та проблеми; знати основні засади соціології особистості, сім'ї, права, культури.
3. Застосовувати методи соціологічного дослідження в практичній діяльності: ознайомлення з основними документами по організації виховної та соціологічної роботи з особовим складом.
4. Аналізувати проблеми світових релігій та релігійних конфесій в Україні, визначати їх роль в формуванні і розвитку релігійного світогляду застосовувати отримані знання з військово-соціальної роботи.
5. Синтезувати отримані знання в професійній діяльності, зокрема у процесі комунікації і формуванні професійного іміджу сучасного офіцера-прикордонника, з основними проблемами, які вирішує релігієзнавство в Україні сьогодні; з основними розділами релігієзнавства – національні релігії, світові релігії, сучасна релігійна ситуація у світі та в Україні.
6. Оцінювати сутність та значення соціології як науки, категорії та поняття соціології, пояснити закономірності її функціонування, узагальнити основні питання теорії і практики суспільного розвитку.

ВИКЛАДАЧ:

Відповідно до форми А-4.03.

ПЕРЕДУМОВИ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.

Вступ до спеціальності, Загальна психологія з практикумом, Психодіагностика, Диференціальна психологія, Вікова психологія.

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ.

Навчальні аудиторії, мультимедійний проектор, екран, ноутбук, навчальна література з навчальної дисципліни, модульне середовище кафедри психології, педагогіки та соціально-економічних дисциплін.

Програмне забезпечення: пакет медичного ПЗ "Четверте покоління Системи психологічного дослідження особистості (СПДО) осіб, що вступають до лав ДПСУ та проходять службу в ООДК", модульне середовище академії – <https://10.241.24.43/course/index.php?categoryid=23>.

ТРИВАЛІСТЬ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ КУРСУ

Курс	Семестр	Кількість кредитів ECTS	Кількість годин																Форми підсумкового контролю						
			Загальна	Усього аудиторних занять	Аудиторна робота											Індивідуальна робота						Самостійна робота	Екзамен	Диференційований	Залік
					лекції	групові заняття	групові вправи	практичні заняття	лабораторні заняття	семінари	рольові ігри	контрольна робота	індивідуальні заняття	*модульний контроль	підсумковий контроль	Усього	реферат	конспект з теми	переклад текстів	розрахункове завдання	курсова робота				
за денною формою навчання																									
2	5	3	90	30	14					12				4	30	30						30		+	
Усього за дисципліну		3	90	30	14					12				4	30	30						30		+	

КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА КОНТРОЛЬ РІВНЯ ЇХ ДОСЯГНЕННЯ КУРСАНТАМИ

Шифр	Компетентність	Методи контролю
Загальні компетентності		
ЗК-4	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. Здатність до пошуку, обробки та аналізу інформації з різних джерел.	МК2.1; МК2.2; МК2.5; МК2.6; МК3.1; МК3.3; МК4.1; МК4.4.
ЗК-7	здатність генерувати нові ідеї, ставити й вирішувати завдання у процесі професійної діяльності та практичної діяльності.	МК2.1; МК2.2; МК2.5; МК2.6; МК3.1; МК3.3; МК4.1; МК4.4.
ЗК-8	навички міжособистісної взаємодії.	МК2.1; МК2.2; МК2.5; МК2.6; МК3.1;
ЗК-9	Здатність працювати у команді, спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня.	МК1.1; МК1.4; МК2.3; МК2.4; МК2.5; МК2.6; МК2.7; МК3.2; МК3.3; МК4.1.
Фахові компетентності спеціальності		
ФК-4	здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати інформацію з різних джерел.	МК1.1; МК1.4; МК2.3; МК2.4; МК2.5; МК2.6; МК2.7; МК3.2; МК3.3; МК4.1.
ФК-7	Здатність до особистого та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.	МК2.5; МК2.6; МК2.7; МК3.3; МК4.4.

**ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ, МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА КОНТРОЛЬ РІВНЯ ЇХ ДОСЯГНЕННЯ
КУРСАНТАМИ**

Шифр	Компетентність	Методи навчання	Оцінювання
ПРН-2	Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань	МН1.1; МН1.3; МН2.2; МН3.1; МН3.2; МН3.3;	МК1.2; МК1.4; МК2.2; МК2.3; МК2.5; МК2.6; МК2.7; МК3.3;МК4.1; МК4.3.
ПРН-7	Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічних досліджень, формулювати аргументовані висновки.	МН1.1; МН1.3; МН2.2; МН3.1; МН3.2; МН3.3;	МК1.2; МК1.4; МК2.2; МК2.3; МК2.5; МК2.6; МК2.7; МК3.3;МК4.1; МК4.4.
ПРН-10	Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.	МН1.1; МН1.3; МН2.2; МН3.1; МН3.2; МН3.3;	МК1.2; МК1.4; МК2.2; МК2.3; МК2.5; МК2.6; МК2.7; МК3.3;
ПРН-15	Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку	МН1.1; МН1.3; МН2.2; МН3.1; МН3.2; МН3.3;	МК1.2; МК1.4; МК2.2; МК2.3; МК2.5; МК2.6; МК2.7; МК3.3;МК4.1; МК4.2.

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

№ теми	Найменування теми	Кількість годин	Номери, вид занять та кількість годин												Місяці	Номери тем, занять та кількість годин	Кількість годин
			1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12			
1	Моральна свідомість і самосвідомість: сутність і функції	2	Л2												09	1/2Сз(2); 1/1Л(2);	2
2	Естетична багатоманітність світу та різноманітність мистецтва	4	Гз2	Сз2											12	2/1Л(2); 2/2Л(2);	4
3	Релігія як суспільно-історичне явище	4	Л2	Сз2											01	3/1Л(2); 3/2Л(2);	4
4	Буддизм як найдавніша світова релігія	4	Л2	Сз2											02	4/1Л(2); 4/2Сз(2);	4
5	Виникнення та еволюція християнства	4	Гз2	Сз2											03	5/1Л(2); 5/2Сз(2);	4
6	Іслам як світова релігія	4	Гз2	Сз2											04	6/1Л(2); 6/2Сз(2);	4
7	Соціологія як наука	4	Л2												05	7/2Сз(2) 7/1Л(2);	4
Диференційований залік		4	Дз4												12		4
Всього		30													Всього		30

Умовні позначення: Лекція – Л Семінарське заняття – Сз Практичне заняття – Пз Диференційований залік – Дз
 Заняття обов'язкові до оцінювання – 1/2Сз(2)

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ теми	№ заняття	Вид навч. заняття	Кільк. годин	Найменування теми і навчальні питання	Література
1	2	3	4	5	6
2 курс 3 семестр					
1			10	Моральна свідомість і самосвідомість її сутність і функції	
	1	Лекція	2	<u>Моральна свідомість і самосвідомість</u> 1. Поняття, сутність і функції моральної свідомості і самосвідомості особистості. 2. Добро та благо. 3. Моральне зло, його види, походження й сутність.	[2.1] ст. 102-116 [2.2] ст. 21-27 [3.4] ст. 81-94
		Самостійна робота	6	<u>Етика як наука про мораль</u> 1. Мораль: історико-філософський аспект. 2. Предмет і завдання, принципи, категорії науки.	[2.1] ст. 102-116 [2.3] ст. 21-27 [3.4] ст. 81-94
		Семінар	2	<u>Категорії етики</u> 1. Добро й зло як категорії етики. 2. Професійна етика	[2.1] ст. 102-116 [2.2] ст. 21-27 [3.4] ст. 81-94
2			14	<u>Естетична багатогранність світу та різноманітність мистецтва</u>	
	1	Лекція	2	<u>Предмет естетики. Категорії естетики.</u> 1. Предмет, категоріальний апарат, проблематика. 2. Категорії естетики: прекрасне й потворне, героїчне й низьке, трагічне й комічне.	[2.2] ст. 126-138 [2.3] ст. 94-112 [3.2] ст. 194-209 [3.5] ст. 116-122
		Індивідуальне завдання	10	Виконання реферату за заданою тематикою	
	2	Семінар	2	<u>Мистецтво як специфічна форма відображення краси</u> 1. Різноманітність стилів мистецтва. 2. Творчість як естетичний феномен. 3. Художньо-естетичні пошуки в історії мистецтва.	[1.1] ст. 102-116 [2.3] ст. 138-160 [3.5] ст. 170-233
3			18	Релігія як суспільно-історичне явище	

№ теми	№ заняття	Вид навч. занять	Кільк. годин	Найменування теми і навчальні питання	Література
1	2	3	4	5	6
	1	Лекція	2	<u>Релігія як предмет наукового аналізу.</u> 1. Предмет та об'єкт дослідження релігієзнавства. 2. Структура, функції та роль релігії.	[2.4] ст. 6-26 [3.1] ст.16-34 [3.6] ст. 9-22
		Самостійна робота	6	<u>Ранні форми релігій та їх походження</u> 1. Вірування та культу первісних народів. 2. Релігії «класичних» цивілізацій Давнього світу.	[2.4] ст. 40-95 [3.6] ст. 67-198
		Індивідуальне завдання	10	Виконання реферату за заданою тематикою	
4			10	Буддизм як світова релігія	
	1	Лекція	2	<u>Буддизм як світова релігія, його генезис</u> 1. Поняття «світової релігії». 2. Виникнення та розвиток буддизму. 3. Основи віровчення.	[2.4] ст. 96-104 [3.1] ст. 14-28 [3.6] ст. 198-223
		Самостійна робота	6	<u>Етнічні та регіональні релігії</u> 1. Зороастризм: звичаї та вірування 2. Індуїзм: історія, віровчення, культ 3. Національні релігії Китаю: конфуціанство, даосизм. Синтоїзм – японська національна релігія 4. Іудаїзм як національна монотеїстична релігія	[3.6] ст. 94-134 [3.7] ст. 198-223
		Семінар	2	<u>Основи культу буддизму</u> 1. Ідейні джерела буддизму. 2. Віровчення та культ буддизму. 3. Морально-етичні принципи буддизму	[2.4] ст. 96-104 [3.6] ст. 94-101 [3.7] ст. 198-223
5			12	Виникнення та еволюція християнства	

№ теми	№ заняття	Вид навч. заняття	Кільк. годин	Найменування теми і навчальні питання	Література
1	2	3	4	5	6
	1	Лекція	2	<u>Генезис християнської церкви</u> 1. Суспільно-історичні умови виникнення та розповсюдження християнства. 2. Поділ християнства. 3. Основи віровчення.	[2.4] ст. 104-108 [3.1] ст. 13-31 [3.6] ст. 223-257
		Самостійна робота	4	<u>Основні християнські течії та їх особливості</u> 1. Особливості православного вчення та культу. 2. Вчення та культ католицизму та протестантизму.	[2.4] ст. 108-136 [3.6] ст. 103-131 [3.7] ст. 257-331
		Самостійна робота	4	<u>Православні церкви в Україні</u> 1. Українська православна церква (УПЦКП, УПЦМП). 2. Українська автокефальна православна церква. 3. Українська греко-католицька церква.	[2.4] ст. 284-308 [3.7] ст. 135-138
	2	Семинар	2	<u>Загальне та відмінне у віровченні та культурі християнських віросповідань</u> 1. Православ'я як різновид християнства. 2. Особливості вчення та культу католицизму та протестантизму.	[2.4] ст. 108-136 [3.6] ст. 103-131 [3.7] ст. 257-331
6			8	Іслам як світова релігія	
	1	Лекція	2	<u>Виникнення та догмати ісламу</u> 1. Виникнення ісламу. 2. Основні догмати ісламу. 3. Культура та етика ісламу.	[2.4] ст. 136-145 [3.6] ст. 132-140 [3.7] ст. 331-347
		Самостійна робота	2	<u>Гене́за нетрадиційних культів у світі</u> 1. Виникнення та розвиток нетрадиційних культів. 2. Секулярні вчення релігійного характеру.	[2.4] ст. 202-230 [3.6] ст. 198-224
		Самостійна робота	2	<u>Іслам та сучасність</u> 1. Традиціоналізм і модернізм в ісламі. 2. Трансформаційні процеси у сучасному ісламі. 3. Шаріат.	[2.4] ст. 132-140 [3.6] ст. 361-367

№ теми	№ заняття	Вид навч. заняття	Кільк. годин	Найменування теми і навчальні питання	Література
1	2	3	4	5	6
	2	Семінар	2	<p><u>Основні напрями в ісламі</u></p> <p>1. Харіджитизм, сунізм, шіїзм. 2. Суфізм. Модульний контроль</p>	<p>[2.4] ст. 136-145 [3.6] ст. 132-140 [3.7] ст. 331-361</p>
7			14	Соціологія як наука	
	1	Лекція	2	<p><u>Предмет, об'єкт і функції соціології</u></p> <p>1. Предмет та об'єкт соціологічної науки. 2. Закони, категорії соціології та її функції. 3. Соціальні знання в історії людства.</p>	<p>[2.5] ст. 9-77; [3.1] ст. 9-35;</p>
		Індивідуальна робота	10	Виконання реферату за заданою тематикою	<p>[2.5] ст. 9-77; [3.7] ст. 9-35;</p>
		Самостійна робота	4	<p><u>Суспільство як соціальна система.</u></p> <p>1. Поняття суспільства. 2. Теорії походження суспільства.</p>	
		Семінар	2	<p><u>Розвиток соціології в XIX-XXI ст.</u></p> <p>1. Виникнення та розвиток соціології. 2. Особливості соціології Заходу. 3. Українська соціологія: історія та сучасність.</p>	<p>[2.5] ст. 9-135; [3.7] ст. 9-115;</p>
Диференційований залік			4		
Разом за семестр			90		
Разом за курс			90		
Усього за дисципліну			90		

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Нормативно-правові акти

- 1.1 Конституція України. К. 1991. 36с. *Бібліотека НАДПСУ.*
- 1.2 Статут внутрішньої служби Збройних сил України: К.: Варта, 1999. 516 с. *Бібліотека НАДПСУ.*
- 1.3 Правила поведінки персоналу ДПСУ з метою запобігання корупції. - Адміністрація Державної прикордонної служби України: Практичний посібник на щодень. Київ 2011. 46 с.
- 1.4 Конституція України. К.: Верховна Рада України, 1996. 68 с. *Бібліотека НАДПСУ.*
- 1.5 Закон України «Про державний кордон України». К. 1991. 56 с. *Бібліотека НАДПСУ.*
- 1.6 Закон України «Про Державну прикордонну службу України». К. 2003. 56 с. *Бібліотека НАДПСУ.*
- 1.7 Закон України «Про основи національної безпеки України». К. 2003. 46 с. *Бібліотека НАДПСУ.*

2. Базова

- 2.1 Малахов В. А. Етика. К.: Либідь. 2007. 383 с. *Бібліотека НАДПСУ.*
- 2.2 Етична та естетична культура прикордонника: теорія та практика: навчальний посібник. Хмельницький: Вид-во НАДПСУ, 2005. 178 с. *Бібліотека НАДПСУ.*
- 2.3 Левчук Л. Т., Онищенко О. І. Основи естетики: Навч. посіб. К.: Вища шк., 2009. 271 с.
- 2.4 Петрушенко В. Л., Петрушенко О. П., Скалецький М. П. та ін. Релігієзнавство: Навчальний посібник для студентів ВНЗ. За редакцією Петрушенка В. Л. та Петрушенка О. П. Львів «Новий Світ», 2006. 328 с. *Бібліотека НАДПСУ.*
- 2.5 Городяненко В. Г. Соціологія. Підручник для студентів ВНЗ. Київ. ВЦ «Академія» 2003(2006).560 с. *Бібліотека НАДПСУ.*

3. Допоміжна

- 3.1.Ганаба С.О. Соціологія, етика, естетика та релігієзнавство: практикум. Хмельницький: Вид-во НАДПСУ, 2020. 98с.
- 3.2.Етика: Навч. посіб. / В. О. Лозовой, М. І. Панов, О. А. Стасевська та ін.; за ред. проф. В. О. Лозового. К.: Юрінком Інтер, 2004. 224с.
- 3.3 Естетика: Підручник / Л. Т. Левчук, В. І. Панченко, О. І. Онищенко, Д. Ю. Кучерюк; За заг. ред. Л. Т. Левчук. 2-ге вид., допов. і переробл., К.: Вища шк., 2005. 431 с.
- 3.4 Етикет у житті військовослужбовців: Навчальний посібник. Хмельницький: Видавництво Національної академії Державної прикордонної служби України імені Б. Хмельницького, 2005. 144 с.
- 3.4 Етика: Навч. посіб. / В. О. Лозовой, М. І. Панов, О. А. Стасевська та ін.; за ред. проф. В. О. Лозового. К.: Юрінком Інтер. 2004. 224 с.
- 3.5 Естетика: Підручник / Л. Т. Левчук, В. І. Панченко, О. І. Онищенко, Д. Ю. Кучерюк; За заг. ред. Л. Т. Левчук. 2-ге вид., допов. і переробл. К.: Вища шк., 2005. 431 с.

- 3.6 Релігієзнавство: Навч. Посібник з хрестоматією. Автори: Л. Г. Дротянко, О. А. Матюхіна, Н. В. Іщук та ін. За ред. Л. Г. Дротянко, О. А. Матюхіної. К.: НАУ, 2004. 340с.
- 3.7 Кислюк К. В., Кучер О. М. Релігієзнавство: Підручник для студентів вузів / Народ. Укр. акад. 5-е вид., виправ.і доп. К., 2007. 636 с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ (ІНТРАНЕТІ)

1. http://pidruchniki.ws/etika_ta_estetika/
2. http://pidruchniki.ws/etika_ta_estetika/
3. <http://ethicscenter.ru/info/bib.html>
4. <http://pidruchniki.ws/religiyeznavstvo/>
5. http://filosof.historic.ru/books/c0031_1.shtml
6. <http://religstudies.org.ua/main.php>
7. <http://sociolog.in.ua/>
8. <http://znaimo.com.ua>
9. <http://10.241.24.9/moodle/course/index.php?categoryid=23>

ОЦІНЮВАННЯ

Поточне рубіжне та підсумкове оцінювання здійснюється відповідно до положення <https://nadpsu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/01/polozh-otsinka-2020-12.01.-.pdf>.

ПОЛІТИКА КУРСУ («ПРАВИЛА ГРИ»)

Середовище в аудиторії є творчим, відкритим до конструктивної критики.

Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлені терміни. Якщо здобувач вищої освіти був відсутній на заняттях з будь-якої причини, він/вона відпрацьовують навчальні питання та завдання в часи самостійної підготовки та у встановлені викладачем терміни обов'язково звітують про опанування ними навчального матеріалу. Курсанти, які пропустили більше 30% з тих занять, де було передбачено оцінювання, одержали середньоарифметичну з поточних оцінок нижче 2,60, тобто менше 70% позитивних оцінок від загальної кількості, не відзвітували за індивідуальну та самостійну роботу, до семестрового контролю не допускаються.

У разі коли курсант не виконав умови допуску до складання семестрового контролю, завчасно, але не пізніше трьох робочих днів до складання семестрового контролю, рішенням кафедри йому встановлюється індивідуальний термін ліквідації заборгованості. Якщо курсант (слухач, студент) не ліквідує заборгованість у визначений кафедрою термін, то він вважається таким, що не виконав вимоги робочої програми навчальної дисципліни і в відомості обліку успішності, в графі «підсумкова оцінка», йому виставляється оцінка «незадовільно» за національною шкалою, 50 балів за 100-бальною шкалою і FX – за шкалою ЄКТС. При повній відсутності позитивних поточних оцінок, за визначені звітності, і не ліквідації заборгованості у визначений кафедрою термін, курсанту (слухачу, студенту) курс з навчальної дисципліни не зараховується і в графі «підсумкова оцінка», йому виставляється оцінка «недопущений» за національною шкалою, 17 балів за 100-бальною шкалою і F за шкалою ЄКТС. В такому випадку курсант (слухач, студент) представляється на засідання Вченої ради факультету, академії і йому пропонується пройти повний курс повторно. У разі відмови розглядається питання про його відрахування з академії.

Дотримання академічної доброчесності

Під час навчання учасники освітнього процесу зобов'язані дотримуватися академічної доброчесності: етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Дотримання академічної доброчесності науково-педагогічним складом передбачає:

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право;
- надання достовірної інформації про результати досліджень та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливим освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право;

- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності.

За порушення академічної доброчесності учасники освітнього процесу закладу вищої освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності.

Нормативно-правове забезпечення: <https://nadpsu.edu.ua/osvita/normatyvno-pravove-zabezpechennia/>.

Додаток А

Методи навчання та методи контролю навчальних досягнень

Шифр	Методи навчання, які сприяють досягненню програмних результатів навчання	Шифр	Методи контролю досягнень програмних результатів навчання
1. Традиційні методи навчання		1. Попередній контроль	
МН.1.1.	Усне викладення навчального матеріалу (розповідь, пояснення, лекція)	МК 1.1	Вибірковий усний
МН.1.2.	Обговорення матеріалу, що вивчається (бесіда, дискусія, брифінг, диспут)	МК 1.2	Фронтальний письмовий
МН.1.3.	Наочні методи (ілюстрація, демонстрація)	МК 1.3	Фронтальний тестовий
МН.1.4.	Практичні методи (лабораторна робота, практична робота, пробні вправи, творчі вправи, усні вправи, практичні вправи, графічні вправи, технічні вправи)	МК 1.4	Фронтальний проблемний
МН.1.5.	Методи самостійного та індивідуального навчання (рецептивний, репродуктивний, евристичний, дослідницький)	2. Поточний контроль	
2. Активні методи навчання		МК 2.1	Вибірковий усний
МН.2.1.	Ігрові (професійні ігри, професійний тренінг)	МК 2.2	Колоквіум
МН.2.2.	Неігрові (аналіз конкретної ситуації, круглий стіл, навчання через науково-дослідну роботу)	МК 2.3	Контрольна робота
МН.2.3.	Неімітаційні (групова дискусія, індивідуальні практикуми, метод «ХОБО», активні види лекційних і семінарських занять)	МК 2.4	Тестування
3. Інтерактивні методи навчання		МК 2.5	Захист звіту з лабораторної роботи
МН.3.1.	Інтерактивні методи в малих групах	МК 2.6	Захист звіту з практичної роботи
МН.3.2.	Інтерактивні методи в великих групах	МК 2.7	Індивідуальна розрахункова робота
МН.3.3.	Інтерактивні методи під час самостійної роботи	МК 2.8	Реферат
		3. Рубіжний контроль	
		МК 3.1	Фронтальний письмовий
		МК 3.2	Фронтальний тестовий
		МК 3.3	Фронтальний проблемний
		4. Підсумковий контроль	
		МК 4.1	Усний
		МК 4.2	Письмовий
		МК 4.3	Тестовий
		МК 4.4	Проблемний